

Wędrowka przez Biblię

Broszura wydawana przez
„Impuls” TWR Polska

nr 47

od 30.10.2017
do 23.03.2018

Najlepsza wiadomość

Każdego dnia dociera do nas wiele informacji. Jak wyłowić te dobre, najlepsze, najważniejsze? W ciągu najbliższych miesięcy studiować będziemy Ewangelię spisaną przez Mateusza, ucznia Jezusa. Zapamiętał on i zapisał słowa Mistrza wypowiedziane w czasie Kazania na Górze. Będziemy się tym słowom uważnie przysłuchiwać, bo zawarta jest w nich Ewangelia, czyli Dobra Nowina o zbawieniu. Nie ma ważniejszej i lepszej wiadomości. Jeśli zrozumiemy ją i przyjmiemy, stanie się coś najpiękniejszego: poznamy sens i cel naszego życia, poznamy Zbawiciela który przynosi pokój, otacza miłością, obdarza życiem wiecznym.

Kazanie na Górze zwane jest Konstytucją chrześcijaństwa. Podobnie jak ustawa zasadnicza (konstytucja) reguluje życie społeczno-polityczne kraju, Kazanie na Górze wyjaśnia zasady obowiązujące w Bożym Królestwie. Naszym obowiązkiem i przywilejem jest poznawać je, i stosować się do nich już teraz, na co dzień, bo Królestwo Boże przenika naszą rzeczywistość, jest naszą terażniejszością i przyszłością. Z naszej strony potrzebna jest jedynie ufna wiara.

Księga Rodzaju, Genesis, Pierwsza Księga Mojżeszowa

Księga Rodzaju (Genesis) jest jedną z dwóch kluczowych ksiąg biblijnych. Otwiera Stary Testament, podobnie jak Ewangelia Mateusza otwiera Nowy Testament. Te dwie księgi biblijne mają kluczowe znaczenie dla zrozumienia treści całego Pisma Świętego.

Księga Rodzaju jest pierwszą księgą Pięcioksięgu Mojżeszowego, który stanowi pierwszą część Starego Testamentu. Biblia hebrajska nazywa tę część Torą, czyli Prawem (Pouczeniem, Wskazówką). Popularna jest też wywodząca się z tradycji grecko-łacińskiej nazwa Pięcioksięgu Mojżeszowego – Pentateuch. Słowo „pentateuchus” znaczy dosłownie „w pięciu pojemnikach”. Jest to nawiązanie do faktu, że poszczególne księgi Tory zapisywane były na zwojach z papirusu i skóry i przechowywane w osobnych (pięciu) pojemnikach. W skład Pięcioksięgu Mojżeszowego wchodzi: Genesis – Księga Rodzaju, Exodus – Księga Wyjścia, Leviticus – Księga Kapłańska, Numeri – Księga Liczb i Deuteronomium – Księga Powtórnego Prawa.

Nazwa samej Księgi Rodzaju wywodzi się z greckiego słowa „Genesis”, które oddaje najbardziej charakterystyczne wyrażenie hebrajskie tej księgi „toledot”, co znaczy „rodowód”, „początki”, „dzieje”. W Biblii hebrajskiej nazwa pierwszej księgi to po prostu pierwsze jej słowa: „bereszit” – „Na początku”.

Księga Rodzaju zwana jest i dzisiaj „księgą początków”. Rzeczywiście, w księdze tej mowa jest o początku świata, ludzkości, o początkach wielu zjawisk, rzeczy, procesów. Rozpoczęte tu wątki kontynuowane są i rozwijane w kolejnych księgach Starego i Nowego Testamentu. Genesis mówi o procesie stworzenia, o człowieku (mężczyźnie i kobiecie), o grzechu, upadku, o małżeń-

stwie, rodzinie, pracy, cywilizacji, kulturze, o ofierze, morderstwie, o rasach, językach, miastach, o odkupieniu i wielu innych ważnych tematach. Po raz pierwszy jest o nich mowa właśnie w Księdze Rodzaju, „księdze początków”.

Genesis nazywana jest też „księgą życiorysów”. Zawiera dzieje życia wielu interesujących postaci, takich jak Adam i Ewa, Noe, Abraham, Izaak, Jakub i Józef.

Księga Rodzaju mówi o zawarciu przez Boga przymierza z człowiekiem, opowiada o tym, jak Bóg przemawiał do patriarchów, a w szczególności do Abrahama. Ukazuje dzieje potomków Abrahama, podkreślając okazaną im Bożą troskę, Boże błogosławieństwo.

Historia ludzkości, której początek zapisany jest w Księdze Rodzaju, staje się od razu historią zbawienia, gdyż człowiek przedstawiony jest tu jako istota upadła i grzeszna, potrzebująca zbawczej inicjatywy Boga. Genesis zawiera więc jednocześnie początek historii zbawienia, historii, która biegnie poprzez całą Biblię.

Podział Księgi

Genesis jest bardzo obszerną księgą. Można ją dzielić na różne sposoby. Najbardziej popularny i ogólny podział to podział na dwie części. Pierwsza, obejmująca początkowych jedenaście rozdziałów, ukazuje przedział czasu od stworzenia świata do Abrahama, druga – składająca się z pozostałych rozdziałów (12–50), mówi o dziejach od Abrahama do Józefa.

Pierwsza część, prehistoryczna, ukazuje obraz stworzenia świata i pojawienie się człowieka, opisuje kolejne etapy dziejów ludzkości (stworzenie, raj, upadek, potop, pomieszanie języków).

Druga część, historyczna, opisuje dzieje Patriarchów: Abrahama, ojca wiary, Izaaka, syna obietnicy, Jakuba, wybranego przez Boga – by dać początek dwunastu pokoleniom Izraela oraz Józefa,

jednego z dwunastu synów Jakuba, tego, dzięki któremu ocalał cały ród protoplastów Izraela.

Chociaż pierwsza część zawiera tylko jedenaście rozdziałów, obejmuje bardzo długi przedział czasu – opisuje stworzenie świata i całą prehistorię. Natomiast druga część, znacznie dłuższa, zawierająca trzydzieści dziewięć rozdziałów, obejmuje tylko kilkadziesiąt lat.

Występuje tu podobne zjawisko jak w zapisie Ewangelii. W relacji czterech Ewangelii tylko cztery rozdziały poświęcone są opisowi pierwszych trzydziestu lat życia Jezusa. Natomiast osiemdziesiąt pięć rozdziałów dotyczy ostatnich trzech lat działalności Jezusa, a dwadzieścia siedem rozdziałów mówi o ostatnich ośmiu dniach Jego życia!

Duch Święty, rzeczywisty Autor Biblii, nie kieruje się bowiem miarą czasu, lecz akcentuje, podkreśla, to, co w dziejach świata, w dziejach ludzkości – a jednocześnie w historii zbawienia – najważniejsze, najistotniejsze.

Bardziej szczegółowy podział Księgi Rodzaju przedstawia się następująco:

A. Stworzenie i upadek człowieka	rozd. 1-11
I. Stworzenie świata, stworzenie człowieka	rozd. 1 i 2
Sześć Dni stworzenia	
Siódmy Dzień odpoczynku	
II. Upadek człowieka	rozd. 3 i 4
Korzenie grzechu – pycha, nieposłuszeństwo	
Owoce grzechu – upadła natura, oddzielenie od Boga	

III. Potop	rozdz. 5-9
Rodowód potomków Adama	rozdz. 5
Zepsucie moralne ludzkości	rozdz. 6
Dzieje Noego, budowa arki	rozdz. 6
Sąd potopu	rozdz. 7
Przymierze Boga z Noem	rozdz. 8
Nowy początek – Noe błogosławi Sema	rozdz. 9
IV. Wieża Babel	rozdz.10-11
Rodowód potomków Noego	rozdz. 10
Pomieszanie języków	rozdz. 11
B. Przygotowanie nadejścia Odkupiciela	rozdz.12-50
I. Abraham – ojciec wiary	rozdz.12-23
Powołanie Abrama, Abram w Kanaanie i w Egipcie	rozdz. 12
Rozstanie Abrama z Lotem	rozdz. 13
Abram pobłogosławiony przez Melchizedeka	rozdz. 14
Przymierze Boga z Abramem – zapowiedź liczego potomstwa	rozdz. 15
Niewiara Sary i Abrama, narodziny Izmaela	rozdz. 16
Potwierdzenie obietnicy i przymierza, obrzezanie – Abram otrzymuje imię Abraham	rozdz. 17
Bóg w gościnie u Abrahama, zapowiedź narodzin Izaaka oraz zapowiedź zniszczenia Sodomy i Gomory	rozdz. 18
Modlitwa wstawienna Abrahama. Uratowanie Lota. Zniszczenie Sodomy i Gomory	rozdz. 19
Błąd Abrahama – Sara i Abimelek	rozdz. 20
Narodziny Izaaka, Oddalenie Izmaela	rozdz. 21
Abraham z Izaakiem na wzgórzu Moria – próba wiary, potwierdzenie przymierza	rozdz. 22
Śmierć i pogrzeb Sary	rozdz. 23

II. Izaak – umiłowany syn obietnicy	rozdz. 24-26
Poszukiwanie żony dla Izaaka, Izaak poślubia Rebekę	rozdz. 24
Śmierć Abrahama, Rebeka rodzi Izaakowi bliźnięta	
Ezaw sprzedaje pierworództwo Jakubowi	rozdz. 25
Bóg potwierdza przymierze z Izaakiem, potomkiem Abrahama	rozdz. 26
III. Jakub – wybrany przez Boga, by dać początek Izraelowi	rozdz. 27-36
Jakub otrzymuje podstępnie błogosławieństwo Izaaka	rozdz. 27
Bóg objawia się Jakubowi w Betel	rozdz. 28
Jakub poślubia Leę i Rachelę	rozdz. 29
Narodziny synów Jakuba	rozdz. 30
Jakub opuszcza Labana, swojego wuja i teścia	rozdz. 31
Walka Jakuba z aniołem, Jakub otrzymuje imię Izrael	rozdz. 32
Spotkanie Jakuba z Ezawem	rozdz. 33
Konflikt z Kananejczykami (Dina)	rozdz. 34
Jakub wraca do Betel, Rachel rodzi Beniamina i umiera, zostaje pochowana pod Betlejem	rozdz. 35
Potomkowie Ezawa – protoplaści narodu Edomitów	rozdz. 36
IV. Józef – cierpienie i chwala	rozdz. 37-50
Rodzina Jakuba w Kanaanie, Józef sprzedany w niewolę przez braci	rozdz. 37
Grzech Judy (Tamar)	rozdz. 38
Józef niewolnikiem Potifara Józef w więzieniu	rozdz. 39
Józef tłumaczy sen piekarza i podczaszego z dworu faraona	rozdz. 40
Wywyższenie Józefa, Józef zarządcą Egiptu	rozdz. 41
Przybycie braci Józefa do Egiptu	rozdz. 42

Józef ucztuje z braćmi, niezdradzając swojej tożsamości	rozd. 43
Józef poddaje braci ostatniej próbie	rozd. 44
Józef daje się poznać braciom	rozd. 45
Rodzina Jakuba osiedla się w Egipcie	rozd. 46
Józef przedstawia Jakuba faraonowi	rozd. 47
Jakub błogosławi synów Józefa: Efraima i Manasses	rozd. 48
Jakub błogosławi swoich synów – protoplastów 12 pokoleń izraelskich, Śmierć Jakuba	rozd. 49
Pogrzeb Jakuba w Kanaanie, Śmierć Józefa	rozd. 50

List od słuchaczy z Polski zachodniej

Pozdrawiam cały zespół TWR. U mnie wszystko w porządku, mam dobry kontakt z żoną i dziećmi. Bóg uczy mnie cierpliwości i pokory. Jestem dumny z osiągnięć dzieci w szkole. Bóg wysłuchuje moich modlitw. Proszę Go o to, aby moje dzieci nie zbaczaly z Jego drogi i ufam, że będzie On kimś ważnym w ich życiu. Wiem, że Bóg był, jest i będzie w moim życiu. Bez Niego byłbym mordercą, a tak jestem człowiekiem, który Go szuka, który znalazł jedyną drogę ku zbawieniu.

Od miesiąca jestem na wolności i należę do zboru baptystów. Wiele dzieje się w moim życiu, szczególnie widzę prowadzenie naszego Pana i Jego błogosławieństwo. Mam pracę w szpitalu i niedługo będę miał swój dach nad głową, w hotelu robotniczym szpitala. Pragnę podziękować za te wszystkie lata naszej korespondencji. Błogosławię Was w Chrystusie.

Pracę naszą można wspierać modlitwą
oraz finansowo poprzez wpłaty na nasze konto:

PKO BP IV Oddział Wrocław
Nr r-ku: 05 1020 5242 0000 2702 0020 4313

Listy od korespondentów z Polski południowej

Zaklimatyzowałem się w nowym miejscu i zaczynam ‘zarażać Bogiem’ innych. Mam pomysł napisania książki – konkretnego świadectwa i opisanie życia zanim poznałem Boga, aby było to przestrogą dla innych. Pracy byłoby dużo, ale mam cały rok czasu, do wyjścia. Rozmawiam tu od dłuższego czasu z pewnym chłopakiem. Jest pełen zapału i głodny Boga, tak jak ja! Byłbym wdzięczny za przysłanie dla niego Biblii i książki „Codzienny chleb”.

Cieszę się, że mogę z kimś o swoich problemach pokorespondować i pytać o Boga! Dziękuję również Bogu za to, że mogę słuchać waszego radia. Niestety, taka jest prawda, że w jednej chwili tracimy wszystko. Straciłem wszystko przez alkohol i złe towarzystwo oraz czyny przestępcze. Myślałem że to dla mnie najlepsze. Dopiero w kryminale, gdzie zostałem sam jak palec, dostrzegłem to zło. Myślę, że Bóg mi wybaczył moje złe uczynki. Uczęszczam na spotkania biblijne i cieszę się, że wpuściłem Boga do swego serca! Chciałbym podziękować za broszurki i list, który mnie umocnił i zachęcił, aby się nie poddawać. Bóg zapłać.

Ufność do Pana pozwala mi przezwyciężyć wiele spraw, które wcześniej spędzały mi sen z powiek. To niesamowite uczucie, że będąc tu za murem znalazłem Boga!!! Wiele osób szydzi z tego. Mówią, że ześwirowałem i w głowie mi się poprzewracało, ale ja wiem swoje. Mimo, że jestem zamknięty, czuję się na swój sposób wolny! Wolny od trosk, nienawiści i wielu innych złych rzeczy, które dotychczas istniały w moim życiu! Dzięki waszej pomocy umacnam się w wierze. Zawsze będę dziękował Panu, że nawet takiego grzesznika jak ja przyjął i wybaczył mi. Często czytam Ezechiela 18:21-22 i to daje mi siłę i wiarę w Boże przebaczenie!! Dziękuję za modlitwę!

Ewangelia Mateusza

Ewangelia Mateusza jest jedną z najważniejszych ksiąg Pisma Świętego. Spełnia w kanonie Nowego Testamentu podobną rolę, jak Księga Rodzaju w Starym Testamencie. Księgę Genesis i Ewangelię Mateusza można uznać za kluczowe księgi Biblii.

Tło historyczne

Żeby zrozumieć poselstwo Ewangelii Mateusza, należy zdać sobie sprawę, że kontynuuje ona opowieść niejako przerwana na okres kilkuset lat. Pomiędzy Starym a Nowym Testamentem występuje pauza, okres milczenia, obejmujący ok. 400 lat. Bóg przemawiał poprzez proroków Starego Testamentu, a potem, po czterystu latach przerwy, posłał anioła do żydowskiego kapłana o imieniu Zachariasz, by zapowiedzieć narodziny Jana Chrzciciela – tego, który miał poprzedzić nadchodzącego Mesjasza, Jezusa Chrystusa. Ostatnia księga ST, Księga Proroka Malachiasza, kończy się zapowiedzią Pana Zastępów: „Oto Ja pošę wam proroka Eliasza przed nadejściem dnia Pańskiego...”. Jest to zapowiedź misji Jana Chrzciciela, który przyjdzie „w duchu i mocy Eliaszowej” (Łk1,17), aby poprzedzić Mesjasza-Króla. Pomiędzy czasami, w których żył prorok Malachiasz, a narodzinami Jezusa Chrystusa upłynęło ok. 400 lat.

Nie znaczy to, że w okresie dzielącym wydarzenia opisane przez Stary i Nowy Testament nic się nie działo. Nastąpiły wielkie przetasowania na scenie politycznej świata. Dokonały się wielkie przemiany ekonomiczne, społeczne i kulturowe. Wiele spośród tych nowych zjawisk znalazło swoje odzwierciedlenie w relacjach Nowego Testamentu.

Opowieść Starego Testamentu kończy się w tym czasie historycznym, kiedy dominującym mocarstwem było imperium Medo-Persów. Wielkie wpływy na politycznej scenie świata zachowywało nadal także państwo egipskie. W okresie międzytestamentalnym potęga zarówno Imperium Medo-Perskiego, jak i Egiptu wyblakła, przeminęła. Centrum polityczne i militarne ówczesnego świata przesunęło się ze Wschodu na Zachód, z Azji do Europy. Władzę orientalnych mocarstw Persji i Egiptu wyparły wpływy Grecji i Rzymu.

Na okres międzytestamentalny przypadają wielkie podboje Aleksandra Macedońskiego. To on, wielki wódz Greków, doprowadził w IV w. p.n.e. do upadku imperium Medów i Persów. Wtedy to Grecja została światową potęgą. W 332 r. przed Chrystusem Aleksander Wielki zdobył Jerozolimę, ale oszczędził miasto, nie zburzył go. Pod koniec trzeciego stulecia przed Chrystusem do Jerozolimy wkroczył Antioch Wielki i Jerozolima wraz z całą Judeą znalazła się pod panowaniem Syrii. W roku 166 p.n.e. wybuchło w Judei powstanie Machabeuszów. Naród izraelski chciał zrzucić z siebie jarzmo niewoli syryjskiej. Przywódcą powstania był Juda Machabeusz. Okres walk Machabeuszów był jednym z najbardziej krwawych, dramatycznych rozdziałów w historii narodu żydowskiego.

W 63 r. p.n.e. Jerozolima znalazła się pod panowaniem Rzymu. W 40 r. p.n.e. rzymski Senat ustanowił Heroda królem Judei. Rozpoczęły się rządy najbardziej nikczemnej dynastii w dziejach narodu żydowskiego. W roku 31 przed Chrystusem władcą Rzymu został Cezar August. W roku 19 p.n.e. w Jerozolimie rozpoczęto budowę świątyni Heroda. W czasie gdy narodził się Jezus, naród żydowski znajdował się pod rządami ciągle wzrastającej potęgi rzymskiego imperium.

Stan duchowy ówczesnego świata

Wielkie przemiany polityczne i kulturowe, jakie miały miejsce w okresie międzytestamentalnym, nie pozostały bez wpływu na duchowy stan narodu żydowskiego. Ponieważ przez wiele lat zburzona była świątynia jerozolimska, życie religijne Izraelitów zaczęło rozwijać się w synagogach. Stały się one głównymi ośrodkami dysput religijnych zarówno w Judei, jak i wszędzie tam, gdzie rozproszeni zostali Żydzi, a więc niemal we wszystkich krajach ówczesnego cywilizowanego świata. W tym czasie powstały stronnictwa żydowskie, o których nie ma wzmianek w Starym, a które występują w Nowym Testamencie: faryzeusze, saduceusze, uczeni w Piśmie, Herodianie.

Okres międzytestamentalny był także czasem ożywionej działalności literackiej. Powstało wtedy kilkanaście ksiąg apokryficznych, których nie uznano jednak za natchnione i nie weszły one do kanonu Pisma Świętego. Najważniejszym wydarzeniem literackim tego okresu było natomiast przetłumaczenie Starego Testamentu na język grecki. Dzieła tego dokonali żydowscy uczeni zebrani w Aleksandrii w Egipcie, w okresie pomiędzy 285 a 247 rokiem przed Chrystusem. Tłumaczami byli przedstawiciele wszystkich dwunastu plemion Izraela, po sześciu z każdego plemienia, stąd nazwano ów grecki przekład „Septuagintą”, co nawiązuje do liczby siedemdziesięciu (dokładnie 72) tłumaczy. Do tekstu Septuaginty, a więc greckiego przekładu Starego Testamentu, odwoływał się później m.in. apostoł Paweł.

Podsumowując wydarzenia czterech stuleci dzielących Stary i Nowy Testament, możemy stwierdzić, iż pomimo że był to okres, w którym Bóg nie objawiał nowych prawd, nie przekazywał nowych proctw, lata te nie były czasem zastoju; był to okres przygotowania ludzkości na przyjęcie Dobrej Nowiny o Zbawicielu świata, Jezusie Chrystusie. Bóg, kierując historią, przygotował

świat na przyjście swego Syna. Stwórca doprowadził historię do punktu, w którym wytworzyły się najlepsze warunki do przekazania ludzkości Dobrej Nowiny o Zbawicielu.

Po pierwsze – powszechna w tamtym czasie znajomość języka greckiego sprawiła, że teksty Starego, a potem Nowego Testamentu mogły być czytane w całym ówczesnym cywilizowanym świecie.

Po drugie – dzięki rozbudowanej sieci dróg, sprawnemu systemowi komunikacyjnemu utworzonemu przez Rzymian, wieść o Chrystusie mogła rozprzestrzeniać się szybko na cały obszar potężnego Rzymskiego Imperium.

Po trzecie – wszystko to, co działo się wśród Żydów, ich poselstwo o jedynym żywym Bogu i wyczekiwanie nadejścia obiecanego Mesjasza, stwarzało atmosferę powszechnego oczekiwania, nasłuchiwania głosu Boga.

I Bóg, trzymając w swoim ręku wodze historii, użył tego, co w osiągnięciach ludzkości było najlepsze. W odpowiednim momencie wypowiedział Słowo, które stało się ciałem, co odwróciło bieg historii i rozpoczęło proces przemiany świata, proces powrotu człowieka do Boga.

Autor księgi

Bóg w sposób ponadnaturalny wybrał ludzi, których zadaniem było opisanie przyjścia Jezusa Chrystusa na ziemię. Powołał ewangelistę Mateusza, by oznajmił Żydom, że Jezus jest oczekiwanym przez nich Mesjaszem, Królem i Zbawicielem. Powołał ewangelistę Marka, by uświadomił Rzymianom, że Chrystus jest najwierniejszym Sługą niebiańskiego Ojca, a jednocześnie najwyższym Władcą, Panem świata. I powołał Łukasza, by uczonym Grekom, a wraz z nimi wszystkim uważającym się za mądrych ludziom na obliczu ziemi i na przestrzeni wieków oznajmić, że Jezus jest praw-

dziwym Synem Człowieczym i Synem Bożym.

Mateusz, jak podaje Papiasz, jeden z najwcześniejszych ojców Kościoła, „zebrał wypowiedzi Pana Jezusa w języku hebrajskim”. Mateusz był jednym z uczniów Jezusa, a jako były urzędnik posiadał umiejętność utrwalania myśli za pomocą pisma. Był więc pierwszym człowiekiem, który spisał nauczanie Jezusa. Jemu zawdzięczamy np. tekst „Kazania na górze”.

Choć za najwcześniejszą spośród trzech tzw. „synoptycznych” ewangelii (Mateusza, Marka i Łukasza) uważa się Ewangelię Marka, zapis słów Jezusa Chrystusa pochodzi od Mateusza.

Mówiąc o autorstwie pierwszej Ewangelii, trzeba wspomnieć o tzw. „fakcie synoptycznym”. Określenie to pochodzi od greckiego wyrazu „synopsis”, co znaczy: „patrzeć jednocześnie, obejmować jednym rzutem oka”. Trzy pierwsze Ewangelie wykazują bardzo wiele uderzających podobieństw. Zjawisko to świadczy o tym, że z tekstu najwcześniej spisanej Ewangelii Marka korzystali autorzy dwóch pozostałych Ewangelii synoptycznych. Drugim źródłem był zbiór mów Jezusa zredagowany przez Mateusza. Korzystał z niego Łukasz, co tłumaczy fakt, że najbardziej zbliżone do siebie są relacje Ewangelii Mateusza i Łukasza.

Mówiąc ogólnie, Markowi zawdzięczamy naszą wiedzę o zdarzeniach z życia Jezusa, a Mateuszowi znajomość treści nauczania Pana.

Najprawdopodobniej Ewangelia Mateusza została pierwotnie spisana w języku aramejskim, lecz oryginał ten zaginął. Tekst znany nam dzisiaj zredagował nieco później w języku greckim nieznany nam autor, który korzystał zarówno z tekstu spisanego przez Mateusza, jak i Marka.

Przesłanie księgi

Relacje trzech synoptycznych Ewangelii są podobne, choć w każdej z nich występują pewne myśli przewodnie. Ewangelia Mateusza adresowana jest głównie do Żydów. Została napisana po to, by przekonać Żydów, że Jezus Chrystus to oczekiwany przez nich Mesjasz. Ewangelia Mateusza ukazuje, jak w osobie, czynach i nauce Jezusa urzeczywistniły się mesjańskie proroctwa Starego Testamentu. Ewangelista podkreśla wielokrotnie: „To wszystko się stało, aby się spełniło Słowo Pańskie, wypowiedziane przez proroka”. Stwierdzenie to pojawia się w Ewangelii Mateusza szesnaście razy. Tak więc głównym celem pierwszej Ewangelii jest wykazanie, że proroctwa starotestamentowe wypełniają się w Jezusie. Miało to skłonić Żydów do uznania Jezusa za Mesjasza-Króla.

Mimo że Ewangelia Mateusza spisana była głównie z myślą o Żydach, jest w niej wiele bezcennych wypowiedzi na temat Kościoła. Pierwsza Ewangelia jako jedyna z Ewangelii synoptycznych używa słowa „kościół”. Zapisane są tu słowa Jezusa skierowane do Piotra: „Ty jesteś Piotr, i na tej opoce zbuduję Kościół mój”.

Ważną cechą Ewangelii Mateusza jest także to, że dominuje w niej myśl o Jezusie jako Królu. Pierwsza Ewangelia ukazuje nam królewski majestat Pana. Tytuł „Syn Dawida” identyfikujący Mesjasza-Króla powtarza się u Mateusza częściej niż w innych Ewangeljach. Mateusz wielokrotnie pisze o Królestwie, Królestwie Bożym, Królestwie Niebios. Wyrażenie „Królestwo Niebios” pojawia się w pierwszej Ewangelii trzydzieści dwa razy. Samo słowo „królestwo” występuje tu aż pięćdziesięciokrotnie.

Królestwo Niebios to wielki temat Ewangelii Mateusza. Tym, który ustanowi owo Królestwo, jest Pan Jezus Chrystus, Mesjasz-Król-Zbawiciel. Do Niego należy Królestwo i moc i chwała.

Języki, w których nadawana jest
„Wędrownica przez Biblię”

angielski, arabski, bengalski,
berbeski, burmański, cebuaño,
CheChewa, chorwacki, czeski, czua,
duński, farski, francuski, gujarati,
hebrajski, hinduski, hiszpański,
indonezyjski, japoński, kanadyjski,
kantonezyjski, koreański, kurdyjski,
malezyjski, mandaryjski, marathi,
navaho, nepalski, norweski,
ormiański, oryjski, polski,
portugalski, quichua, rosyjski,
serbski, suachili, szwedzki, tai,
tamilski, telugu, turecki, ukraiński,
węgierski, włoski, zulu.

**Kochani Słuchacze TWR
czekamy na Wasze listy!
Jak odbieracie nasze audycje?
Co one wnoszą
do Waszego życia?**

W miarę możliwości postaramy się odpowiedzieć na każdy list i kontynuować nawiązaną w ten sposób relację. Na życzenie wysyłamy bezpłatnie Nowy Testament, literaturę chrześcijańską oraz kasety z nagraniami.

Prosimy o dołączenie następujących informacji o sobie

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Stowarzyszenie
Chrześcijańskie „Impuls” Trans World Radio Polska w celach związanych z korespondencją

Imię i nazwisko:..... nr telefonu:.....

Kod pocztowy:..... Miasto:..... Adres:.....

Kraj:.....

Treść księgi

Mateusz sporządził pierwszy zbiór pouczeń Jezusa. Zebrał to wszystko, co wiedział o nauczaniu Pana, i usystematyzował Jego nauki tematycznie. Możemy w Ewangelii Mateusza wyodrębnić pięć głównych sekcji nauczania Pana Jezusa. Wszystkie one dotyczą spraw Bożego Królestwa:

1) <i>Prawo Królestwa – Kazanie na Górze</i>	rozd. 5 - 7
2) <i>Obowiązki położonych w Królestwie</i>	rozd. 10
3) <i>Podobieństwa ukazujące istotę Królestwa</i>	rozd. 13
4) <i>Wielkość i przebaczenie w Królestwie</i>	rozd. 18
5) <i>Przyjście Władcy Królestwa</i>	rozd. 24 - 25

Całą Ewangelię Mateusza można podzielić w zwięzły, przejrzysty sposób na sześć zasadniczych części, z których każda ukazuje nam Jezusa jako Króla:

1) <i>Postać (osoba) Króla</i>	rozd. 1 - 2
2) <i>Przygotowania Króla do wystąpienia</i>	rozd. 3 - 4
3) <i>Działalność nauczająca Króla</i>	rozd. 5 - 9
4) <i>Dalsze słowa i czyny Króla, wizja Królestwa</i>	rozd. 10 - 16
5) <i>Zbawcze dzieło Króla</i>	rozd. 17 - 27
6) <i>Moc Króla</i>	rozd. 28

*Każdego więc, który mię wyzna przed ludźmi,
i Ja wyznam przed Ojcem moim, który jest w niebie;
Ale tego, kto by się mnie zaparł przed ludźmi,
i Ja się zaprę przed Ojcem moim, który jest w niebie.*

Ew. św. Mateusza 10,32-33

Listy od korespondentów z Polski zachodniej

Dziękuję za modlitwę w sprawie mojego zdrowia. Najważniejsze, że jestem wolny od świata, od jego pokus, złości (choć to nie jest łatwe zważywszy na miejsce, w którym się znajduję), żyję Chrystusem, a nawet gdyby coś, to w śmierci mam zysk. Chwała Panu, On prostuje moje ścieżki! Mój wychowawca wystawił mi dobrą opinię i wystąpił z wnioskiem o wcześniejsze zwolnienie mnie z zakładu karnego, a dyrekcja przychyliła się do tego wniosku, więc chyba już w marcu będę na wolności. Moja radość jest niewyobrażalna.

Żyję dla chwały naszego Ojca, Boga Najwyższego, przez Jezusa Chrystusa. Dziś mogę powiedzieć, że jestem człowiekiem jednej Księgi. Poznałem młodego człowieka, który zainteresował się tym, że różni się od innych znanych mu ludzi. Rozmawiamy o Bogu i widzę, że on zupełnie się zmienił. Dziękuję Bogu za jego przemianę. Modlę się o napełnienie Duchem, abym był dobrym sługą i przynosił chwałę tylko Bogu, na tym mi zależy, na niczym więcej. Czym bardziej karmię się Słowem, a co za tym idzie, naszym Panem, coraz bardziej Go kocham, jestem Mu w pełni oddany.

Jezus Chrystus jest naszym lekarzem, więc zbytnio nie przejmuję się wynikami badań. Faktem jest, że Chrystus przybił nasze choroby, cierpienia i troski do krzyża, więc gdy serce mam uzdrowione jestem przez Ducha Świętego stopniowo przemieniany ze starego na nowego człowieka, na obraz Boży. Nie martwię się o ciało, bo będę wraz z wami w Królestwie Bożym, u tronu Ojca. Bóg jest tak cudowny, kochany, że nie wyobrażam sobie, żebym miał dziś wybrać inną drogę niż z Chrystusem.

Księga Wyjścia

Księga Wyjścia to druga z kolei część Pięcioksięgu Mojżeszowego. Księga ta wywodzi się od Mojżesza, tak jak cały Pięcioksiąg, zwana jest więc Drugą Księgą Mojżeszową. Jej najbardziej znana, międzynarodowa nazwa – *Exodus*, pochodzi od tłumaczy Starego Testamentu z języka hebrajskiego na grecki (czyli autorów Septuaginty). „Exodus” znaczy „Wyjście”, stąd księgę tę nazywa się również „Księgą Wyjścia”. Chodzi o wyjście Izraelitów z Egiptu, a w sensie szerszym, alegorycznym o „wyjście”, wyzwolenie ludu Bożego z niewoli grzechu.

Poselstwo Księgi

Główne przesłanie Księgi Wyjścia można wyrazić słowami Listu do Hebrajczyków, gdzie natchniony nowotestamentowy autor pisze: „Dzięki wierze rodzice Mojżesza ukrywali go po narodzeniu przez trzy miesiące, widzieli bowiem, że dziecko jest urodziwe i nie zlekli się rozkazu królewskiego. Dzięki wierze Mojżesz, gdy był dorosły, nie zgodził się, by go nazywano synem córki faraona. Wolał raczej znosić krzywdy razem z ludem Bożym niż zapewnić sobie na pewien czas przyjemne, ale grzeszne życie. Pohańbienie z powodu Mesjasza uważał on za cenniejsze niż wszystkie skarby Egiptu, bo miał na względzie przyszłą nagrodę. Dzięki wierze nie przeraził się gniewu króla, wy dostał się z Egiptu, bo czerpał moc z niewidzialnego Boga, jakby Go miał przed oczyma. Dzięki wierze ustanowił święto Paschy i krwią baranka kazał pokropić drzwi, aby anioł śmierci nie mógł zgładzić pierworodnych. Dzięki wierze Izraelici przeszli przez Morze Czerwone jak po suchej ziemi, gdy zaś Egipcjanie pokusili się o to samo, potonęli” (Hbr 11, 23–29).

Księga Wyjścia opowiada o narodzinach, życiu i działalności Mojżesza, powołanego przez Boga wodza i prawodawcy Izraela. Opowiadanie to jest kontynuacją opowieści Księgi Rodzaju (Genesis), gdzie zapisana jest historia Abrahama, Izaaka, Jakuba, Józefa, czyli historia patriarchów Izraela. Pomędzy wydarzeniami opisanymi przez Księgę Genesis i Księgę Exodus występuje „luka” obejmująca ok. 3,5 wieku. Księga Genesis opowiada, jak Jakub i jego potomkowie, w liczbie siedemdziesięciu osób, wkroczyli do Egiptu i zamieszkali we wschodniej części żyznej doliny Nilu, otoczeni opieką Józefa, który Bożym zrządzeniem został wcześniej rządcą egipskiego królestwa, „prawą ręką faraona”. Relacja Księgi Exodus rozpoczyna się informacją, że w Egipcie rządy objął nowy król, który nie znał już, nie pamiętał Józefa. Minęło kilkaset lat, w ciągu których „synowie Izraela rozradzali się, pomnażali, potężnieli i umacniali” (szacuje się, że lud izraelski liczył wtedy już ponad dwa miliony osób). Wzbudziło to niepokój Egipcjan, którzy obawiali się rosnącej potęgi Izraelitów. Postanowili więc „uciskać ich ciężkimi pracami”. Tak rozpoczął się okres prześladowań, ucisku, niewoli ludu izraelskiego w Egipcie. W Bożych planach prześladowanie Izraelitów miało oddalić ich od religii Egipcjan i skłonić do powrotu do ziemi ojców.

Bóg nie zapomniał jednak swego ludu w ucisku, lecz dał mu wybawiciela w osobie Mojżesza. Mojżesz stanął przed faraonem, przekazując mu polecenie Pana, iż ma wypuścić lud izraelski z Egiptu. Faraon odmówił, pytając Mojżesza: „Kimże jest Pan, abym musiał usłuchać jego rozkazu i wypuścić Izraela?”. W Egipcie wierzono w wiele bóstw, zbudowano tysiące świątyń, czczono miliony posążków. Za tak potężnym bałwochwalczym systemem religijnym zawsze stoi szatan. Bóg musiał więc złamać upór faraona cudownymi znakami, zwanymi plagami egipskimi. Plagi te były dowodem, iż moc Pana jest potężniejsza niż moc szatana i wszelkich bóstw pogańskich, zgodnie ze słowami Pana skierowanymi do

Mojżesza: „Tej nocy przejdę przez Egipt, zabiję wszystko pierworodne w ziemi egipskiej od człowieka aż do bydła i odbędę sąd nad wszystkimi bogami Egiptu” (Wj 12, 12). W końcu faraon poznał moc żywego Boga i wyznał: „Zgrzeszyłem przeciwko Panu, Bogu waszemu...”; musiał wypuścić Izraela na wolność.

Bóg wyzwolił swój lud z niewoli egipskiej, ochronił go przed naporem bałwochwalczych kultów. Podobnie dzisiaj Pan wyzwala, zbawia swój lud, chroni go przed wpływami zła. Wyjście z Egiptu jest obrazem nowego, jeszcze wspanialszego wyzwolenia, obrazem zbawczego dzieła Mesjasza – Chrystusa. Nowy Testament wyjaśnia obrazowe znaczenie Księgi Wyjścia. Ewangelista Jan zapisał słowa Jezusa: „Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam, nie Mojżesz dał wam chleb z nieba, ale Ojciec mój daje wam prawdziwy chleb z nieba. Albowiem chleb Boży to ten, który z nieba zstępuje i daje światu życie”. Jezus jest prawdziwą manną, prawdziwym chlebem życia, którym ma się karmić Boży lud. Jest też prawdziwym Barankiem paschalnym, którego krew chroni przed śmiercią. W I Liście do Koryntian apostoł Paweł pisze o Chrystusie, że jest on „naszą Paschą”. Apostoł narodów w tym samym liście przejście przez Morze Czerwone ukazuje jako obraz chrztu, symbol ratunku w Jezusie Chrystusie. Stwierdza: „Przypomnijcie sobie bracia, co przeżyli kiedyś nasi praojcowie: wszyscy szli za obłokiem i przeszli przez morze. W obłoku i w morzu zostali ochrzczeni w imię Mojżesza. Wszyscy też posilili się danym im przez Boga pokarmem i krzepili się życiodajnym napojem ze skały. Pili napój pochodzący ze skały Bożej, która była symbolem Chrystusa” (I Kor 10, 1–4).

W rzeczywistości więc wszystkie wspaniałe wydarzenia opisane w Księdze Wyjścia wskazują na Jezusa; w obrazowy sposób zapowiadają Jego nadejście i zbawcze dzieło, którego dokona.

Podział Księgi

Życie Mojżesza opisane w Księdze Wyjścia można podzielić na trzy czterdziestoletnie okresy:

- 1) 40 lat na dworze faraona w Egipcie;
- 2) 40 lat odosobnienia na pustyni synajskiej, w ziemi Midianitów;
- 3) 40 lat wędrówki przez pustynię na czele ludu izraelskiego.

Bóg przygotowywał Mojżesza na pustyni synajskiej do wykonania wielkiego zadania wyprowadzenia Izraelitów z Egiptu i doprowadzenia ich do Ziemi Obiecanej. Bóg objawił się najpierw Mojżeszowi, powołał go jako swego sługę i ustanowił wodzem Izraela, a potem, już po wyjściu z Egiptu Bóg objawił się całemu Izraelowi pod górą Synaj. Pan zawarł tam przymierze ze swoim ludem. Było to największe wydarzenie czasów Starego Testamentu. Bóg zobowiązał się uroczyście do szczególnej opieki nad Izraelem, a Izrael zobowiązał się do wierności wobec Boga.

Księga Wyjścia opisuje nie tylko wyjście Izraelitów z Egiptu, ale także zawarcie przymierza na Synaju, w tym otrzymanie przez Izrael Bożych przykazań, czyli Dekalogu i tak zwanego „Kodeksu Przymierza”. Znajduje się tu także opis odstępstwa Izraela i relacja z odnowienia przymierza. Jest to więc ważna część historii zbawienia, historii ludzkiego upadku i Bożego ratunku.

Plan Księgi

Bardziej szczegółowo można podzielić Księgę Wyjścia w następujący sposób:

I. Wyzwoliciel

- 1) Izrael w niewoli egipskiej
- 2) Narodziny Mojżesza, pobyt na dworze faraona (40 lat)

rozdz. 1-11

rozdz. 1

rozdz. 2

- 3) Powołanie Mojżesza, pobyt na pustyni synajskiej (40 lat) **rozd. 3**
- 4) Powrót Mojżesza do Egiptu – ogłoszenie wyzwolenia Izraela
rozd. 4
- 5) Mojżesz przed faraonem – 9 plag, walka żywego Boga
z bóstwami Egiptu **rozd. 5-11**
- II. Wyzwolenie (poprzez Krew i Moc) **rozd. 12-14**
- 1) Dziesiąta plaga (śmierć pierworodnych) – Pascha (Krew)
rozd. 12
- 2) Przejście przez Morze Czerwone, zagłada wojsk Egiptu (Moc)
rozd. 13-14
- III. Marsz ku Górze Synaj (doświadczenia wiary) **rozd. 15-18**
- 1) Pieśń dziękczynna, postój na pustyni Szur (życie odkupionych to
nie droga prosta i łatwa) **rozd. 15,1-22**
- 2) Gorzka woda w Mara przemieniona w słodką za pomocą drewna
(symbol dzieła krzyża) **rozd. 15, 23-26**
- 3) Przybycie do Elim (doświadczenie obfitości Bożej łaski)
rozd. 15, 27
- 4) Pożywienie na pustyni – manna (Chrystus Chlebem Życia)
rozd. 16
- 5) Woda ze skały (podwójny symboliczny obraz Chrystusa:
Chrystus Skałą i Wodą Życia) **rozd. 17-18**
- IV. Otrzymanie Prawa, Przymierze **rozd. 19-24**
- 1) Objawienie się Boga Izraelowi pod Górą Synaj **rozd. 19**
- 2) Dekalog – Dziesięcioro Bożych przykazań **rozd. 20**
- 3) „Kodeks Przymierza” (prawo rodzinne, karne, moralne, święta)
rozd. 21-24
- V. Budowa Przybytku (Namiotu Spotkania) **rozd. 25-40**
(symboliczny obraz Chrystusa)
-

- 1) Boży wzorzec Przybytku i szat kapłańskich **rozdz. 25-30**
 - 2) Szabat jako znak Przymierza między Bogiem a Izraelem **rozdz. 31**
 - 3) Odstępstwo Izraela i odnowienie Przymierza
(złoty cielec, modlitwa Mojżesza, nowe tablice z przykazaniami) **rozdz. 32-35**
 - 4) Budowa Przybytku **rozdz. 36-39**
 - 5) Przybytek wypełnia obłok chwały Pana **rozdz. 40**
(Księgę Wyjścia otwiera przygnębiający obraz ucisku, niewoli,
a zamyka radosny obraz Bożej chwały).
-

List słuchacza z Polski południowej

Tak długo byłem zły, że teraz czuję neodpartą potrzebę robienia czegoś dobrego. Piszę wiersze, czasami nie wiem jak oddać to co czuję, a te wiersze to tylko namiastka tego uczucia, które mnie przepełnia, czego życzę wszystkim.

*Kiedyś... zapatrzony w siebie,
skupiony na własnym ego
oraz szukaniu przyjemności,
aby brać od życia pełnymi garściami.
Dziś... potulny, z pokorą przyjmujący
każdy kolejny dzień.*

*Dziękując Panu za wszystko,
nawet za ból i łzę uronioną ukradkiem.*

*Dziękując za dni radosne,
za deszcz i zapach kwiatów.*

Dziękując szczerze i chętnie - Dlaczego?!

*Ponieważ zrozumiałem wreszcie
jak Dobry i Miłosierny jest Pan,
który przebacza każdemu, kto szczerze i z pokorą przyzna,
że jest grzesznym człowiekiem!!!*

List korespondenta z Polski południowo-zachodniej

W kwietniu będę na przepustce. Bardzo się boję, bo każde moje wyjście polegało na tym, że musiałem pójść do sklepu po alkohol. Uczę się żyć bez alkoholu, coś, czego nigdy dotychczas nie doświadczyłem i nie mogę sobie wyobrazić jak sobie poradzę wśród ludzi bez pomocy alkoholu. Będę potrzebować opieki i mocy Boga, aby prowadzić trzeźwe życie. Módlcie się proszę za mnie.

List słuchacza z Polski południowej

Jakieś 8 lat temu zacząłem pisać wiersze, kiedy pogrążony w beznadziei swego położenia myślałem o śmierci. Wszystkie problemy musiałem znosić na trzeźwo, bo nie uciekałem w narkotyki, jak to robi wielu.

Pisałem wiersze o bólu, śmierci i innych negatywnych aspektach życia – przez całe 6 lat.

Od czasu nawrócenie wiersze moje są pozytywne i będzie ich więcej.

Kiedy dotknąłem już dna,

Bezbronny...

Myśląc o śmierci,

Jakby była jedynym ratunkiem...

Kiedy brak sił,

Nie pozwalal mi wstać...

ON wyciągnął swą dłoń

I w swej nieskończonej dobroci,

Dał mi kolejną szansę, bym żył i wierzył,

Że przebaczenie istnieje naprawdę!!

List korespondenta z Czech

Rozważam często, że wielu młodych zaczyna życie z Panem, ale nie trwa do końca. Nie wydaje owocu, tylko same liście. Jedni idą za Słowem, drudzy za tradycją. Ale na ile mnie stać, chcę stać na skale, a tą skałą jest sam Pan Jezus Chrystus przez Ducha Świętego. Pozdrawiam was wszystkich Słowem Bożym z Rzymian 8,14-18.

Programy nadawane w czasie zimowym 2017/2018 roku

przez „Impuls” TWR Polska:

w okresie: 30.10.2017 r. - 23.03.2018 r.

Fale średnie **1467 kHz**

21:45 - 22:15

Pn	„Wędrowka przez Biblię”
Wt	„Wędrowka przez Biblię”
Śr	„Wędrowka przez Biblię”
Cz	„Wędrowka przez Biblię”
Pt	„Wędrowka przez Biblię”
So	(-)
N	„Sedno” wg "In Touch" Charlesa Stanleya

Naszych programów w szerszym wyborze mogą Państwo słuchać w internecie: www.twrpolska.org, www.ttb.twr.org, www.twr360.org oraz znaleźć nas na Facebook: **Impuls Trans World Radio Polska**
Nasz e-mail: itwrp@poczta.onet.pl oraz telefon: (+48) 601 400 892.

PAŹDZIERNIK	LISTOPAD
<i>I Księga Mojżeszowa</i>	<i>I Księga Mojżeszowa</i>
30.10.2017 29: 1-35	24.11.2017 46: 1-34
31.10.2017 30: 1-43	27.11.2017 47: 1-31
	28.11.2017 48: 1-22
	29.11.2017 49: 1-28
	30.11.2017 49: 29 - 50: 26
LISTOPAD	GRUDZIEŃ
<i>I Księga Mojżeszowa</i>	<i>Ewangelia wg św. Mateusza</i>
1.11.2017 31: 1-54	1.12.2017 Intro
2.11.2017 32: 1-33	4.12.2017 1: 1-6
3.11.2017 33: 1-20	5.12.2017 1: 7-17
6.11.2017 34: 1-31	6.12.2017 1: 18-25
7.11.2017 35: 1-29	7.12.2017 2: 1-12
8.11.2017 36: 1-43	8.12.2017 2: 13-23
9.11.2017 37: 1-20	11.12.2017 3: 1-12
10.11.2017 37: 21-36	12.12.2017 3: 13-17
13.11.2017 38: 1-30	13.12.2017 4: 1-3
14.11.2017 39: 1-23	14.12.2017 4: 4-11
15.11.2017 40: 1-23	15.12.2017 4: 12-22
16.11.2017 41: 1-44	18.12.2017 4: 23 - 5: 2
17.11.2017 41: 45 - 42: 6	19.12.2017 5: 3-4
20.11.2017 42: 7-38	20.12.2017 5: 5-7
21.11.2017 43: 1-34	
22.11.2017 44: 1-34	
23.11.2017 45: 1-28	

GRUDZIEŃ	STYCZEŃ
<p><i>Ewangelia wg św. Mateusza</i></p> <p>21.12.2017 5: 8-9 22.12.2017 5: 10-12 25.12.2017 5: 13-16 26.12.2017 5: 17-20 27.12.2017 5: 21-22 28.12.2017 5: 23-30 29.12.2017 5: 31-32</p>	<p><i>Ewangelia wg św. Mateusza</i></p> <p>17.01.2018 17:19 - 29 18.01.2018 8:1-15 19.01.2018 8:16-27 22.01.2018 8:28-9:9 23.01.2018 9:10-17 24.01.2018 9:18-34 25.01.2018 9:35-10:4 26.01.2018 10:5-15 29.01.2018 10:16-23 30.01.2018 10:24-33 31.01.2018 10:34-11:6</p>
STYCZEŃ	<p>LUTY</p>
<p><i>Ewangelia wg św. Mateusza</i></p> <p>1.01.2018 5:33-42 2.01.2018 5:43-48 3.01.2018 6:1-4 4.01.2018 6:5-8 5.01.2018 6:9-10 8.01.2018 6:11-12 9.01.2018 6:13-15 10.01.2018 6:16-20 11.01.2018 6:21-24 12.01.2018 6:25-34 15.01.2018 7:1-11 16.01.2018 7:11-18</p>	

LUTY	MARZEC
<p><i>Ewangelia wg św. Mateusza</i></p> <p>13.02.2018 13: 44-58 14.02.2018 14: 1-21 15.02.2018 14: 22-36 16.02.2018 15: 1-9 19.02.2018 15: 10-39 20.02.2018 16: 1-16 21.02.2018 16: 17-23 22.02.2018 16: 24-28 23.02.2018 17: 1-27 26.02.2018 18: 1-14 27.02.2018 18: 15-35 28.02.2018 19: 1-30</p>	<p><i>Ewangelia wg św. Mateusza</i></p> <p>5.03.2018 21: 12-22 6.03.2018 22: 23-46 7.03.2018 23: 1-24 8.03.2018 23: 25 - 24: 2 9.03.2018 24: 3-51 12.03.2018 25: 1-46 13.03.2018 26: 1-35 14.03.2018 26: 36-75 15.03.2018 27: 1-44 16.03.2018 27: 45-56 19.03.2018 27: 57 - 28: 20</p> <p><i>II Księga Mojżeszowa</i></p>
<p>MARZEC</p>	
<p><i>Ewangelia wg św. Mateusza</i></p> <p>1.03.2018 20: 1-28 2.03.2018 20: 29 - 21: 11</p>	<p>20.03.2018 1: 1 - 2: 6 21.03.2018 2: 7 - 3: 11 22.03.2018 3: 12 - 4: 31 23.03.2018 5: 1- 6: 28</p>
<p>Nasz adres: „Impuls” TWR ul. Kłodnicka 2 PL-54-217 Wrocław</p> <p>Tel: 601 400 892 Fax: 71/351 39 73</p> <p>e-mail: itwrp@gmx.net</p> <p>e-mail: itwrp@poczta.onet.pl</p> <div style="text-align: right;"> <p>Impuls Polska Redakcja broszury Marek Cieślak</p> </div>	